Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 11-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 11, 1979 No. 104. VOL. LXXXVI.

В. МОРОЗ ВІДВІДАВ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПРИЙНЯВ ЗАПРОПОНОВАНЕ СТАНОВИЩЕ ВЧЕНОГО-ГОСТЯ

Кембрідж, Масс (з. с.). — „Це невимовна радість для мене — після 14-ох років мати свою власну кімнату в науковому інституті, держати ключі від неї і не боятись, що мої писання можуть забрати КҐБісти", — сказав зворушений Валентин Мороз, оглянувши тут у вівторок, 8-го травня, приміщення Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті, включно з уже раніше приготованою для нього кімнатою.

Для В. Мороза ці оглядини були завершенням багатого на важливі події дня, його перших відвідин цього престижевого університету, який ще в 1974 році вислав цьому українському історикові-дисидентові запрошення стати викладачем та науковим співробітником при вже існуючому тоді Українському Науковому Інституті. Це писемне запрошення Гарвардського університету за підписом його президента Дерека Бока, що його відновлювано кожного року, ніколи не дійшло до Мордовських концтаборів, де перебував В. Мороз ще до пропам'ятної п'ятниці, 27-го квітня ц. р.. але він знав про нього, гордився ним і мріяв про те, що він колись зможе з нього скористати. Це сталося минулого вівтірка, коли В. Мороз формально повідомив президента Бока, що він з гордістю приймає йому запропоноване становище гостя-вченого (visiting scholar) на час одного року з можливим відновленням на один або більше років згідно з домовленням обидвох сторін. Найменування входить в життя з 1-го липня ц. р.

Декан Генрі Россовскі (другий справа) вітає Валентина Мороза у своєму бюрі в товаристві (зліва) проф. д-ра Омеляна Пріцака, декана Едварда Кінена і проф. д-ра Ігоря Шевченка.

(Світлив: ред. І. Длябога)

В. Мороз прибув до Гарварду в товаристві директора УНІГУ проф. д-ра Омеляна Пріцака, голови ФКУ мгра Степана Хемича, члена ФКУ д-ра Адріяна Сливоцького і мгра Бориса Потапенка. Його на летовищі привітала група українців під проводом голови Відділу УККА в Бостоні інж. Конрада Гусака та його заступника Ореста Щудлюка. Шкільна молодь, представники Пласту, СУМ-А, жіночих комбатанських та інших організацій, з прапорами й квітами в руках майже до сліз зворушили гостя, який піднісши вгору китицю синьо-жовтих братків, заявив, що ці барви йому найбільш дорогі. Після відспівання українського національного гимну, В. Мороз поцілував український прапор. Ще кілька теплих привітів і потисків рук — і В. Мороз від'їхав до Гарвардського університету.

Першим в Гарварді зустрів Мороза адміністративний господар університету В. Ґ. Андерсон, а опісля його гостив у своєму домі співдиректор УНІГУ проф. Ігор Шевченко. Крім проф. Пріцака під час полуденку були ще присутні професори Доналд Фенгер, голова департаменту слов'янських мов і літератур, Горас Лант, Ричард Пайпс, Адам Улам, Віктор Вайнтрауб, Авраґам Берґсон та Ізідор Тверскі. Після полуденка президент Бок офіційно привітав Мороза у своїх бюрах, а згодом подібні привіти йому склали декани Генрі Россовскі й Едвард Кінен у своїх бюрах. Хід розмов невідомий, бо на ці зустрічі кореспондентів „Свобо-

(Закінчення на стор. 4)

В. Гавриляка обрано на голову окружного Комітету Відділів УНС в Рочестері

Рочестер, Н. Й. (В. О.). — У неділю, 29-го квітня ц. р., тут в залі Українського Народного Дому, відбулися Річні Загальні Збори Відділів Округи УНСоюзу. Збори відкрив і нимип роводив заступник голови Округи Константин Шевчук. Він привітав предствиника Екзекутиви УНСоюзу, головного організатора Василя Оріховського та всіх присутніх.

Після прийняття порядку нарад, К. Шевчук попросив усіх вшанувати хвилиною мовчанки померлих членів Відділів Округи. Тоді приступлено до звітування, за яким слідувало слово Василя Оріховського.

Головний організатор передав присутнім привіт від членів Екзекутивного Комітету, подав короткий звіт з праці УНСоюзу в цілості, а Окрузі Рочестеру склав окреме признання за виконання їхньої квоти членів у 1978 році на 71.5 відсотків. При цьому склав ґратуляції секретареві 316-го Відділу Володимирові Гаврилякові за його організаційні успіхи в минулому році, а саме придбання 42-ох членів. В той спосіб він зайняв 6-те місце поміж усіми секретарями та організаторами Союзу. Він також поґратулював секретареві 217-го Відділу Теодорові Кубаричеві за придбання у 1978 році 26 членів. Обидва секретарі поновили своє членство в Клюбі Заслужених Союзовців.

У дальшому головний організатор закликав присутніх щиро взятися до організаційної праці, щоб УНСоюз — ця наша заморська твердиня росла і розвивалася для добра українського народу. При тому він пригадав, що в цьому році УНСоюз святкує своє 85-ліття і закликав присутніх, щоб влаштували з тієї нагоди імпрезу, якою гідно відзначили цей ювілей, при цьому порадивши, щоб під час такої імпрези не забути вшанувати піонерів УНСоюзу.

Після слова В. Оріховського приступлено до виборів Управи Окружного Комітету. Більшістю голосів обрано на голову Округи Володимира Гавриляка, а на заступника Петра Дзюбу. Дальше до Управи ввійшли: Дмитро Пристай — секретар, Микола Лилак — касир, Константин Шевчук, Марія Ковальчук і Марія Сверида — члени Управи. На внесок В. Гавриляка, на почесного голову Округи вибрано довголітнього союзового діяча Константина Шевчука.

Опісля відбулася оживлена дискусія, у якій забирали голос усі присутні. Між іншими порушено теж справу придбання дому для старших, останню Конвенцію та справу Окружних Комітетів. Новообраний голова В. Гавриляк подякував за вибір та довір'я і запевнив головного організатора, що в цьому році Округа виконає квоту членів на 100 відсотків.

Спільно:о перекускою закінчено Річні Загальні Збори.

ЗСА І СССР УЗГІДНИЛИ ВСІ СПРАВИ ЩОДО САЛТ II

Вашінґтон. — Уряди З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу узгіднили вже усі деталі договору про скорочення стратегічної зброї, т. зв. САЛТ II і тепер державний секретар ЗСА Сайрус Венс і амбасадор СССР до Вашінґтону Анатолій Добринін переговорюють тільки про місце й дату підписання договору. Політичні спостерігачі думають, що договір буде підписаний в Женеві. Венс плянує скликати в найближчих днях пресову конференцію для проголошення закінчення переговорів з СССР. Загально передбачають, що договір буде підписаний в половині червня ц. р.

Крім справ САЛТ II, Добринін запропонував новий плян скорочення військових частин в Центральній Европі і американський уряд передав цю справу на розгляд своїй місії на переговори у Відні. Проголошення про позитивне закінчення переговорів узалежнене тепер від становища альянтів ЗСА, головно держав-членів Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), Японії і деяких арабських держав, заприязнених із ЗСА. Державний департамент інформує тепер поспішно европейських альянтів про домовленість. З цією метою Сайрус Венс вибирається вже 20-го травня до Европи, щоб перевести там розмови з представниками НАТО і новим консервативним урядом у Великій Британії. Після того Венс і Добринін обміркують про місце і час підписання договору. Маршал Д. Шулман, дорадник Державного департаменту для справ Совєтського Союзу заявив кореспондентам, що ціла справа підготови до остаточного підписання документу триватиме бодай три тижні часу. Він додав, що справи рішаються у Вашінґтоні і в Москві і тому може виникнути затримка у виготовленні документу. Після підписання договору САЛТ II, президент Картер і Леонід Брежнєв шукатимуть також розв'язки для інших проблем шляхом двосторонніх переговорів, — заявив Шулман, зокрема скорочення військових частин в Центральній Европі і обмеження продукції конвенційної та хемічної зброї.

У зв'язку з поганим здоров'ям Брежнєва, кореспонденти запитували Шулмана хто, на його думку, може бути наслідником на цьому становищі. Шулман виминаючо відповів, що правдоподібно той, хто стоїть близько до Брежнєва сьогодні, але не треба виключати, що контролю в Політбюро і ЦК КПСС переберуть люди з молодшої ґенерації, бо усі сьогоднішні провідники СССР є старшого віку.

Москва боїться впливу західньої інформації з нагоди Олімпіяди

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі Дейвід К. Шіплер пише у числі газети з 9-го травня ц. р., що голова московського міського партійного комітету Віктор В. Ґрішин, який є рівночасно членом всевладного Політбюра, перестерігав на сторінках „Московської Правди" мешканців Москви й околиці перед західньою „пропаґандою" в часі Світових Ігрищ, які, як відомо, розпочинаються в Москві в липні 1980 року. Ґрішин особливо боїться великого понад 300-тисячного напливу чужинців до Москви які, на його думку, прибудуть до СССР не тільки побувати на Олімпіяді, але також „поширювати неправду про Совєтський Союз й інші країни соціялістичної співдружності". Ґрішин закликав москвичів виявляти чемність супроти закордонних гостей, але рівночасно бути обережними і відпорними на „ворожі ідеї". 64-річний партійний секретар ЦК КПСС, виступаючи на з'їзді письменників, закликав їх „прославляти" совєтське життя і обосновано відкидати західні погляди на життя, які різко відрізняються від „соціялістичних поглядів".

Також газета „Правда", орган ЦК КПСС, вважала за відповідне виступити з критикою неефективної пропаґанди, надто великого формалізму і низького рівня інформації, яка не переконує молодих інтелектуалістів і освічену молодь. Газетам і телевізії „Правда" закинула „страх перед розвиненням проблем", які мають тісне відношення до життя в СССР й інших соціялістичних країн, втечу від нерозв'язаних проблем. Тенденцією „Правди" було мабуть заохотити молодших журналістів виступити з критикою політики Китайської Народної Республіки та брати участь в ідеологічній дискусії, яка ведеться на сторінках совєтської преси вже віддавна. „Китайські шовіністи і агресори спілкуються тепер із західніми імперіялістами", — кажуть совєтські пропаґандисти, — для очорнення „совєтського народу". Ґрішин вважає, що тепер існує потреба „зміцнення патріотизму" на усіх щаблях — в осередках партії і на підприємствах.

Це зміцнення патріотизму і загострення чуйности потрібне особливо тепер, напередодні відкриття 22-их Олімпійських Ігрищ, — каже Ґрішин, — щоб можна було гідно оборони принципи соціялізму і комунізму. Письменники на думку Ґрішина, мають особливе завдання. Досі написані праці з тієї ділянки були ідеологічно слабі, у них не віддзеркалена героїчна доба народів СССР, яка могла б служити прикладом для молодого покоління.

З відвертою ненавістю Ґрішин виступив проти тих, які захоплюються буржуазною ідеологією, маючи, мабуть на увазі політичних дисидентів і культурних діячів, що не бажають більше ходити в партійному ярмі. Як виглядало зі слів Ґрішина, частина його злості була скерована проти 23-ох авторів, які опублікували журнал „Метрополія" за кордоном, хоч раніше вони пробували надрукувати його в СССР і просили про це дозволу в цензорів, які замість дозволу, назвали це видання „другорядним і порнографічним". Висловивши ще декілька гірких докорів на адресу опозиційної інтеліґенції, Ґрішин назвав цю групу „морально нестабільною" і „запроданською".

Фідель Кастро знову плянує відвідати ОН

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Поінформовані джерела повідомляють, що кубинський диктатор Фідель Кастро плянує знову відвідати Об'єднані Нації у вересні ц. р., щоб продемонструвати, що Гавана являється лідером т. зв. третього світу. Між іншим в Гавані, столиці Куби, відбуватиметься цього року конференція, не пов'язаних з жадними політичнии й військовими бльоками держав, на яку вишлють своїх представників багато держав Азії, Африки і Південної Америки. Провідну ролю у цьому бльоці держав досі відогравала Юґославія, а тепер її намагається перехопити Куба, яка, мовляв, має найбільше „заслуг" в допомозі відсталим африканським державам, які в більшості не є ніде оприділені і вважають себе невтральними. Висліди цієї конференції невтральних держав будуть опісля представлені на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Фідель Кастро не був в ЗСА від 1960 р., коли то він виголосив свою славнозвісну промову на Генеральній Асамблеї ОН, атакуючи американську закордонну і внутрішню політику. Американсько-кубинські відносини в міжчасі поправились але ще є багато перешкод, зокрема кубинська заанґажованість в Африці, щоб можна було нав'язати нормальні дипломатичні зв'язки Вашінґтону з Гаваною.

В Ірані розстріляли ще одного генерала

Теґран. — У понеділок, 7-го травня ц. р., тут члени Революційного Комітету, який знаходиться під безпосередньою контролею Аятолла Хомейні, розстріляли генерала армії, звинуваченого у відповідальності за смерть демонстрантів проти Шаха в кінцевій фазі Ісламської революції, — інформують з урядових іранських пресових джерел. Пресова аґенція Парс знову ж подала, що Ісламський суд закинув генералові Фаззоляг Наземі коррупцію і „непримиримість із Богом". Суд відбув п'ять сесій заки запав вирок з присудом кари смерти генералові Наземі, який колись був командиром Залізної Ґвардії піхотинців. Він був з черги 170-ою особою і 29-им генералом, що його розстріляно від часу революції.

ПІСЛЯ ВІДБУТТЯ 27-РІЧНОГО ПРИСУДУ НЕСПОДІВАНО ПОМЕР М. КОНЧАКІВСЬКИЙ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед самвидавних документів, які надійшли на Захід, є короткий спомин-некролог єврейських активістів Аіди Найденович з Москви і Михаїла Гейфеца зі заслання в Павлодарській області, про Миколу Кончаківського, колишнього вояка УПА, який помер в 1979 році після відбуття 27-річного ув'язнення.

Нижче подаємо повний текст цього некрологу в перекладі з російської мови:

„На вісімнадцятий день після звільнення з виправно-трудової колонії-табору, помер в 1979 році на інфаркт Микола Кончаківський.

Він перебув в ув'язненні 27 років, перебув бездоганно, не кривлячи і не ломаючи своєї душі.

Микола Кончаківський народився 1920 року. Мобілізований в 1938 році до Польської армії, пережив розгром і поділення Польщі. Повернувшись на Україну, він відразу взяв участь у національно-визвольному русі — 4 роки боротьби з німецькими окупантами, потім бандерівська епопея УПА. Пан Микола працював у контрро-

(Закінчення на стор. 4)

Владика Василь Лостен вітає В. Мороза

Ми невимовно радіємо і вдячні Господеві за ту ласку, що завдяки стараням нашого президента Джіммі Картера та його дорадника д-ра Збіґнєва Бжезінського, звільнено з большевицької каторги Валентина Мороза.

Валентин Мороз став символом нескореної України, яка бореться за свої права, за право свобідно вірити в Бога, любити свою Батьківщину Україну, свою рідну мову, свою культуру. Всі ці найвищі цінності, які кожен нарід повинен і мусить зберегти, якщо не хоче зникнути з лиця землі, ворог нашої Церкви і Народу, брутально старається знищити.

Валентин Мороз із сильною вірою в Бога, з повною посуненою до самопосвяти любов'ю до України, мав силу перенести всі знущання і терпіння.

Всі українці по цілому світі є вдячні Господеві та всім, що трудились над його звільненням.

Одначе, радість наша є неповною, бо ще много є тих, що терплять за свою віру, за право Українського Народу бути самостійним господарем на своїй землі.

Тому мусимо посилити наші молитви до Господа та зробити все можливе, щоб ті ідеали, за які терпів Валентин Мороз та терпить цілий наш Нарід, стали дійсністю.

Ми сердечно вітаємо Валентина Мороза на волі та бажаємо йому Божої опіки за дальший змаг за кращу долю Українського Народу.

Нехай Боже Благословення зійде на всіх терплячих та на цілий Український Нарід!

Книга, яка „хвилює наших друзів за рубежем"

Київ. — Висловивши цілий ...оберемок пеанів генеральному секретареві ЦК КПСС, голові президії Верховної Ради СССР верховоді Л. І. Брежнєву, в якого мовляв, є поєднання, усіх найкращих прикмет — „сміливости думки, мудрости, відваги і доброти" тощо, — київська „Культура і життя", настирливо пропонує, щоб його книги — „Мала земля", „Відродження", „Цілина" стали не тільки настільними книгами, вони, мовляв, повинні бути „супутниками життя". Бож стверджує газета — „з ними не хочеться розлучатися. Ні вдома, ні в дорозі, ні в час коли залишаєшся сам, ні в колі друзів, ні в будовах наших звитяжних буднів, ні на святах". Для „радянського" народу — „книги Л. І. Брежнєва — гимн радянському способі життя, новим людським стосункам. Сторінки їхні хвилюють людей всіх поколінь, усіх професій, всіх місць нашої великої Батьківщини. Хвилюють і наших друзів за рубежем", — хвалиться „Культура і життя".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

УРОЧИСТА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує урочисту пленарну Конференцію присвячену сторіччю народження Симона Петлюри, Голови Директорії Української Народної Республіки. У програмі: проф. д-р В. Омельченко — відкриття, проф. д-р Яр. Білинський — доповідь „Симон Петлюра, як державний муж", проф. д-р Т. Гунчак — „Симон Петлюра на тлі доби", Ольга Кириченко — читання уривків з писаної спадщини Симона Петлюри. Конференція відбудеться в неділю, 13-го травня ц. р., о год. 2-ій по полудні в Будинку Академії при 206 100-та вулиця.

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР У ПОШАНУ М. ОСІНЧУКА

Ню Йорк, Н. Й. — Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що у п'ятницю, 11-го травня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу при 136 Друга евеню, відбудеться Вечір в пошану мистця Михайла Осінчука, в його десяту річницю смерти. В програмі: Доповідь проф. Петра Андрусева та розповідь д-ра Романа Осінчука — „Спомин про Брата". Відтак буде можна оглянути картини мистця в оригіналах і прозірках.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: ЦІЄЇ СУБОТИ, 12-го ТРАВНЯ, В ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНІ В БРАЄНТ ПАРКУ (6-та ЕВЕНЮ І 41-ша ВУЛИЦЯ) ВІДБУДЕТЬСЯ МАНІФЕСТАЦІЙНА ЗУСТРІЧ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ І ГРОМАДЯНСТВОМ У НЮ ЙОРКУ. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ СВОЇХ ЧЛЕНІВ МЕТРОПОЛІЇ ВЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ У ЦІЙ ЗУСТРІЧІ, ЗБИРАЮЧИСЬ У ПАРКУ ПІД ПРАПОРОМ УНСОЮЗУ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65є міс. За кожну зміну адреси — 25є. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба за мир й імперіялізм

Цьогорічні святкування першого травня Москва перевела під двома гаслами: „мир" і „праця". Інтенція цих гасел очевидна: показати, що СССР — мирна країна, а політика Москви змагає лише до втримання миру. „Немає благороднішого завдання, ніж забезпечення міцного миру і безпеки народів", — писала „Радянська Україна" з 1-го травня ц.р. Одночасно, з другого боку, Москва хотіла показати, що вона не лише дає працю своїм громадянам, але й бореться за те, щоб її мали всі громадяни „капіталістичних країн", де тепер є багато безробітних.

У Києві ці святкування пов'язали додатково з 325-річчям „возз'єднання України з Росією". Тому в оформленні головної колони київської маніфестації була, як пише „Радянська Україна" з 2-го травня, „цифра „325" і слова „Навіки разом!"

На іншому місці газета твердить, що першотравневе свято „стало нині інтернаціональним оглядом могутнього нездоланного союзу трьох революційних сил сучасности — світового соціялізму, міжнародного пролетаріяту і національно-визвольного руху".

У всіх цих гаслах і твердженнях — облуда, цинізм і лицемірство. За який мир бореться Москва видно з усіх її політичних потягнень. Вистачить пригадати собі її політику в Кубі, Анголі, Ерітреї та в інших країнах Африки й Азії, а останньо зокрема в Афганістані. Про неї говорить також скріплення совєтської фльоти на південних океанах. Є це політика імперіялізму й воєнного тиску.

Для переведення своєї імперіялістичної політики Москва, спираючись на соціялізм, спритно послуговується робітничими рухами й незадоволенням соціяльною ситуацією в деяких країнах, як також національно-визвольними рухами. Напередодні першотравневих святкувань в СССР відзначено 30-річчя створення т.зв. Всесвітнього руху прихильників миру, що ним керує Всесвітня Рада Миру, праця якої ніби відповідає Хартії ОН і, як пише совєтська преса, „загальновизнаним принципам сучасного міжнародного права, інтересам загального миру і міжнародної безпеки". До цієї праці належить, як признається совєтська преса, між іншим, „могутня підтримка визвольної боротьби патріотів В'єтнаму, інших країн Індокитаю, народів Анголи, Мозамбіку, Близького Сходу, це — солідарність з народами Азії, Африки, Латинської Америки..." („Україна", ч. 15, квітень 1979).

Рідко хто наважується так лицемірно окреслювати мету змагання за мир. Бож у цьому випадку — це мета виразно пов'язана з реалізацією російсько-совєтського імперіялізму. Тобто російського імперіялізму внутрі СССР, який виявлено в Києві пов'язанням відзначення 1-го травня з початком російської експансії й російського поневолення в Україні, як також і в цілому світі, зокрема в країнах, що межують з СССР. Москва бореться за „мир" допомагаючи тим революційним рухам, які їй вигідні і які допомагають їй укріплювати свої впливи в світі. „Мир" тут проявляється у формі підтримки зброєю, збройною боротьбою й пролиттям крови. Але для Москви все правильно, якщо з цього вона має користь.

Зате вона гістерично протестує, якщо хтось підтримує, або просто лише говорить про національно-визвольний рух тих народів, що вона їх поневолює безпосередньо (в СССР), або посередньо (в сателітних країнах). Вона не лише переслідує український та інші визвольні рухи, але й вміє переконати західні потуги, щоб вони ці рухи не підтримували. Треба дивуватися, що західні потуги погоджуються на таку експансивну й імперіялістичну політику Москви й не вміють та вагаються прийти з допомогою поневоленим російським імперіялізмом народам.

Д-р Данило Міршук

ОСВІТА І ВИДАВНИЦТВО В СССР — ЗАСОБИ РУСИФІКАЦІЇ

[2]

Нижче подаємо дані про вживання української мови в системі освітніх закладів: у вищих школах (вишах) УССР на початку 1960-61 навчального року було 417,748 студентів або 62,5 відсотка, що є набагато нижче за відсоток українського населення в Україні (16.8 відс.) Росіян в українських вишах — 125,475 або 30 відс., що є набагато вище питомої ваги російського населення в Україні (16.9 відс.)

Не завадить повторити відомий факт, що в усіх національних республіках, а зокрема в Україні, переважна більшість вишів із російською викладовою мовою. Номінально — це українські виші, але за змістом — вони російські. Часто московські правителі і їхня преса проливають крокодилячі сльози над бідними клясами в капіталістичних країнах, критикуючи західній світ, де нібито, за їхніми словами, в капіталістичних країнах переслідується національні меншини. Для заперечення фальшивої пропаганди Москви приведемо бодай поверховні факти. У Канаді, де українське населення за численністю стоїть на п'ятому місці — вільно існують громадсько-політичні й науково-культурні українські організації, клюби, театри, ансамблі, розгалужена преса, видавництва мистецької й наукової літератури. В середніх державних школах викладається українська мова й література. При університетах також викладається українська мова й література. Такий же стан у ЗСА, Англії, Західній Німеччині та Австралії. У найкращому Гарвардському університеті (ЗСА) працюють три українознавчі катедри, які мають українську бібліотеку з кільканадцятьома тисячами томів. Крім того, у Мюнхені є Український Вільний Університет і Український Технічно-Господарський Інститут, які нормально проводять навчання. В цих навчальних закладах працюють аспірантські відділи, які готують висококваліфіковані кадри з признанням докторських наукових ступенів. У Римі функціонує Український Католицький Університет, а також у Західньому Світі працюють науково-дослідні інституції — Українська Вільна Академія Наук та Наукове Товариство ім. Т. Шевченка.

На жаль, зовсім протилежне явище у „братній і рівноправній" з Україною Росії, де в самій столиці в — Москві з-понад 500 тисячами українського населення — ані однієї загальноосвітньої школи для українських дітей, ані одної української книгарні, бібліотеки, клюбу; ані одного українського часопису чи радіових авдицій українською мовою. Про український університет на російській землі — немає чого й думати! Це був би супернаціоналізм! Яка разюча протилежність до часів царської чорної реакції, коли в Москві й Петрограді існували українські клюби, бібліотеки, літературно-мистецькі організації, видавались українські газети і журнали.

Таку ж дискримінаційну політику застосовано і в царині підготови кадрів для народного господарства. На перше грудня 1960 року в СССР було 3,545,234 фахівців з вищою освітою. З них українців 517,729 або 14.6 відс. на 18 відс. нижче питомої ваги української людности. В цей же час росіян було 2,070,333 або 58.4 відс. на 7 відс. вище питомої ваги росіян.

„Висшее образование в СССР" за 1960 рік подає загальне число наукових працівників в Україні, що дорівнює 46,657 осіб, але з них українців — 22,523. Кількість аспірантів в СССР 36,754 особи, з них українців 4,081 або 11 відс., що є значно нижчим відсотком стосовно питомої ваги українців у СССР (17.8 відс.).

У підготові наукових кадрів існує також написаний закон дискримінації українців. Докторант мусить мати рекомендацію міністерства, якому підлягає інституція, де він працює. Про це пише Ів. Коляска, що „20-го серпня 1965 року ЦК КПСС і рада міністрів СССР уповноважила понад двісті інституцій Союзу приймати на захист кандидатські і докторські дисертації та рекомендувати студентів для присвоєння тих звань. Із установ, що мали право рекомендувати надання кандидатських ступенів, 56.7 відсотків було в РСФСР, яка мали теж 75.7 відс. тих, що мали право пропонувати обидва ступені. Українська ССР мала 17.1 відс. першої і 8.7 відс. другої категорії... Українець не може навіть бути рекомендований на докторант із педагогіки в Україні. Сім інститутів мають це право в СССР, усі вони в РСФСР."*

(Продовження буде)

* І. В. Коляска. „Освіта в Радянській Україні", Торонто, 1970, ст. 112.

К. Крупський

НАУКА ІСТОРІЇ НЕ ВИЗНАЄ ЛЕҐЕНД ЗА ПРАВДУ

(4)

Банди гайдамаків з російської сторони Дніпра, робили часті рейди. Ті бунтарі творилися з селян і козаків. Вони атакували поляків і жидів на шляхах, побивали і грабували, а часом і вбивали, або забирали в полон і продавали татарам, а ті в свою чергу продавали тих невільників туркам. Гайдамаки хоч уважали себе гордими спадкоємцями спадщини Хмельницького, але виглядало, що вони були більше заінтересовані грабунками чим справою свободи і тому вони стали клопотом як для росіян так і для поляків. Жиди продовжували бути партнерами польської шляхти з намаганням колонізувати, цивілізувати і польонізувати людність вздовж західнього берега Дніпра".

Ми дуже добре знаємо те, як та грабіжницька „цивілізація" переводилася. На ділі це була страшна неволя нашого народу позначена жорстоким визиском не тільки природних багатств землі нашого народу, але також нелюдська експлуатація фізичної сили нашого народу. Цей факт є навіки записаний навіть в сумних думах і піснях українського народу. Здається, що досі ніякі літературні праці не відображають того терпіння нашого народу, яке йому задавала польська шляхта при допомозі жидів. Однак, помимо усього, українці хотіли б простити ті всі кривди, але „добрі люди" своїм писанням пригадують нам ті страшні терпіння нашого народу і ті давні часи, коли за найменший непослух, або на фальшивий донос саджали наших людей на палі, а жиди, як каже автор, були партнерами польської шляхти у переводженні в життя тих усіх утисків. Як знаємо, польська шляхта і до часу Хмельницького не краще поводилася з українським населенням. Отже, яким направду рабським в істоті мусів би бути наш нарід, коли б настала нагода, дальше гнувся в покорі перед тими, що так безжалісно гнобили українське населення уважаючи його за не-людей. Здається, що такий нарід мусів би бути рабом з крови і кости, і сьогодні було б соромно признаватися до такого народу. Сьогодні, навіть африканські негритяни мстяться за понижування їхньої людської гідности і кров'ю змивають терпіння тяжких наруг. Невже ж українці є гіршими від негритян?

Нас дивує те, до яких безсоромних тверджень удаються деякі автори, щоб ті терпіння нашого народу і його природний захист своєї людської гідности відносити на конто „українського націоналізму", який на гадку Фрідмана існував серед українського народу вже понад 350 років тому. Думаю, що людина, яка береться писати історичну книжку про ті часи повинна знати історію державних систем та ідеологій. Автор не повинен навмання підтасовувати історичні події під свої особисті уподобання, або для пропаганди злобного знеславлювання. Чи може засудити пропагандивні методи Ґебельса той, хто сам наслідує ті методи?

Фрідман також дуже перебільшив жертви гайдамацьких акцій. Д-р Поток пише, що гайдамаки нападали, побивали, „а часом вбивали". З цього виходить що гайдамаки вбивали лиш декого і таким чином не могли вбити 70 тисяч жидів, бо тоді в тих околицях навіть не могло бути стільки жидів, якщо усіх раніше мали вимордувати козаки Хмельницького.

Здається, що навіть не варта піддавати ширшій аналізі таких видумок Фрідмана у його книжці „Погромник — убивство Симона Петлюри", критичний бо читач сам завважить, що з багатьма твердженнями Фрідмана щось дуже не в порядку.

Д-р Поток також каже, що козаки Хмельницького масакрували поляків і жидів, але з його дальшого опису читач бачить, що козаки не робили цього з мотивів хижацької жадоби проливу людської крови, бо для об'єктивности автор подає факти про те, як польська шляхта спільно з жидами жахливо експлуатували населення України. В іншому місці автор пише, що для зиску жиди орендували все, що тільки могло принести їм прихід. Вони орендували навіть церкви і як хтось хотів охристити свою дитину, то вперед мусів заплатити жидові, який тримав ключі від церкви за те, щоб він відчинив церкву. Автор як добрий суддя розглядає усі сторони, бо в суді також розрізняють вбивство і його мотиви, а тими мотивами можуть бути: садизм, самооборона, божевілля, розпач і т. д. Від одного з тих мотивів залежить не тільки кара, але й також звільнення обвинуваченого.

Більшість жидівських авторів з політично конюктурних мотивів відносять на конто українців усі погроми жидів в Україні під час царського режиму. Напевно, що д-р Поток не є меншим жидівським патріотом від інших авторів, але в додатку до цього він є ще й сумлінним автором, який пише правду і в суті речі він приносить жидівській

(Закінчення на стор. 4)

НАПЕРЕДОДНІ ПРИЇЗДУ ЮРІЯ СТЕФАНИКА

З Канади, з далекого Едмонтону, приїжджає сюди, на захід, відомий літературний критик Юрій Стефаник. Юрій Стефаник — це син нашого письменника Василя Стефаника. Народився він 24-го липня 1909 року в селі Стецева, біля Снятина — давнього ще княжого міста над Прутом. Вчився Юрій Стефаник у Снятинській гімназії, з якої — коли він був у п'ятій клясі — його разом з іншими учнями виключили за участь у підпільній організації та ще й запроторили у тюрму.

У тюрмі він просидів один рік і гімназійну матуру здав вже екстерном у Станиславівській гімназії у 1929 році. Студіював на правничому відділі Львівського університету і закінчив студії дипломом магістра прав у 1935 році. Маючи труднощі з уваги на свою політичну діяльність ще в гімназії уложити собі життя на рідній землі, виїхав до Канади, де вже був його брат Корнель, поселився в Едмонтоні та й у роках 1936-1937 був співредактором тамошньої газети „Українські вісті".

З Канади повернувся Юрій Стефаник на рідну землю вже після смерти батька, в 1938 році, поселився у Львові і почав співпрацювати в популярно-науковому журналі „Життя і знання", що його видавало товариство „Просвіта". Редактором цього журналу в той час (після Михайла Галущинського й Івана Брика) був відомий мовознавець і літературознавець Василь Сімович, і співпрацюючи з ним, Юрій Стефаник вивчив мову, поглибив свої знання з літератури і підготовив себе до літературної роботи, що їй вповні присвятився. Вже до війни підготовив він і зредаґував тритомне видання творів Леся Мартовича і доповнив його біографією цього письменника, написав дослідну працю про Шевченкових „Гайдамаків", був автором статтей у „Житті і знанні". З переміною влади в Галичині, в 1939 році, Юрій Стефаник був призначений науковим робітником Інституту Української Літератури Академії Наук і зайняв пост завідуючого ґатедрою української літератури Львівського Ветеринарного Інституту. Та вже у вересні 1940 року його арештували за зв'язок з ОУН. Юрій Стефаник співпрацював з визначним діячем підпілля Дмитром Мироном, що в той час був крайовим командантом цієї підпільної організації. Після дев'ятимісячного в'язнення Юрія Стефаника звільнили з тюрми на інтервенцію академіка Кирила Студинського, що посідав впливо:е місце в совєтському уряді, та тільки тому, що в той час цей уряд підготовив відкриття музею Василя Стефаника у рідному селі письменника Русові, в травні 1941 року. Заховавшись у час відвороту совєтської армії, Юрій Стефаник вже в перших днях німецького наступу включився в похідні групи Миколи Климишина і разом з іншими приятелями літераторами, намагався передістатись до Києва з наміром допомагати творити культурне життя у столиці України. В його групі був письменник Йосип Позичанюк, що потім включився у ряди УПА і загинув у боях. Групу Климишина перехопила німецька поліція у Фастові і Стефаник опинився у в'язниці. Вийшовши з німецької в'язниці при вулиці Лонцкого у Львові, Юрій Васильович став на редакційну роботу в Українському Видавництві у Львові, співпрацюючи там і з Василем Сімовичем, і з іншими діячами, як Микола Шлемкевич, Іван Німчук і інші.

Свою діяльність у ділянці публіцистики продовжував Стефаник і на еміграції в Німеччині, куди переїхав в 1944 році. Там був керівником Відділу Інформації в Центральному Представництві Української Еміграції. У 1948 році він переїхав на постійне поселення в Канаду, до Едмонтону і там дістав пост адміністратора міністерства справедливости провінційного уряду Альберти, що його виконував до попереднього року. У 1978 році перейшов на пенсію він і з більшою увагою присвячується літературній роботі, що її весь час не покидав. Юрій Стефаник присвятив багато уваги творчості свого батька; він є автором вичерпного нарису біографії Василя Стефаника. Його перу завдячуємо літературні сильвети письменників: Аркадія Любченка, Григорія Косинки, Василя Софронова-Левицького, Емми Андієвської, Софії Яблонської, Миколи Понеділка, Павла Маляра й інших. Стефаник підготовив до друку останню книжку Понеділка „Диво в решеті", включивши до книжки статтю про письменника. Юрій Стефаник є автором багатьох літературних статтей і рецензій в журналах і пресі; свої праці підписує він Юрій Гаморак або Юрій Клиновий. Його заслугою є поява останніх чисел збірника „Слово", для якого він зумів виєднати урядову підмогу від канадського уряду.

Юрій Стефаник одружений з Оленою з Дрогомірецьких; у них два дорослі сини Василь Олег та Іван Корнель.

Під час свого побуту в Ню Йорку Юрій Стефаник виступить на літературному вечорі, що його організує Об'єднання Українських Письменників „Слово" в суботу, 12-го травня ц.р. в залі Союзу Українок, і прочитає доповідь про Олену Телігу, яка буде повторена в неділю, 13 травня у Філядельфії у залі Філії УКУ.

О. Т.

Проф. д-р Василь Ящун

ВАЖЛИВІШІ ФАКТИ ЖИТТЄВИХ ЕТАПІВ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

(Доповідь на святочних сходинах української громади Пітсбурґу і околиці в 87-ліття дня народження і 40-ліття хіротонії Патріярха Йосифа)

[1]

Блаженніший отець Йосиф, Верховний Архиєпископ-Кардинал, 87-ліття дня народження і 40-ліття хіронії якого святкуємо ми й святкує їх українська спільнота в діяспорі, увійде в історію Української Церкви як могутня постать, о створила знаменну кількадесятирічну добу тієї Церкви, я. один із визначніших учених-теологів Вселенської Церкви та ісповідник віри. Ґрунтом, на якому виросла ця гігантська постать і приневолює своїх і чужих дивитись на неї з подивом та хилити перед нею голову, був весь її життєвий шлях. Історики, що писатимуть історію нашої Церкви й посвятять в ній багато сторінок постаті Митрополита-Кардинала-Патріярха Сліпого, визначать чотири етапи на цьому шляху: від народження, тобто від 1892-го року до 1922-го, від 1922-го до 1944-го року, від 1944-го до 1963-го року і від 1963-го року. Кожний із цих етапів відмінний своїм змістом, проте всі вони разом становлять собою синтетичну інтегральну цілість, силою якої Боже Провидіння висунуло Блаженнішого на вершинні висоти духових обов'язків і почуття відповідальности за долю своєї Церкви й українського народу, що він їх спосніює тепер як голова Української Католицької Помісної Церкви. До цього становища привели його надзвичайно високі інтелектуальні дарування, капітальні наукові осяги, постійна, витривала й плодотвірна праця, організаційні здібності та опертя всіх тих якостей на любов і Бога й нашого поневоленого народу, засвідчений 18-річною каторгою в совєтській неволі.

Блаженніший уже на двадцять п'ятому році життя осягнув ступінь доктора теології в Інсбруксьому університеті, захиставши дисертацію на тему „Die Auffassung des Lebens nach dem Evangelium und I Briefe des heiligen Johannes", здавши іспити-ригрози. Ентузіязм до науки не дозволив йому зупинитися на цьому осягові. В цьому ж університеті він далі поглиблював своє знання в ділянці філософії, філології, мистецтва і догматики, пишучи одночасно габілітаційну працю на професуру в українському університеті у Львові, що його обіцяв був відкрити останній австрійський цісар Карло І. (На жаль, ця обіцянка на сповнилася з причини ворожого наставлення польського уряду). Темою гібілітаційної праці було одно з важчих питань в богословії, питання, що було однією з причин роздору між християнським Сходом і Заходом в 11-му столітті, а саме: „Die Trinitaetslehre des Bizantinischen Patriarchen Photioc". Ця блискуча філософсько-теологічна праця зустрілась з великим признанням широких наукових кругів. Габілітація о. д-ра Сліпого на професора університету була довершена в Інсбруку 6 травня 1923-го року. І на цьому о. проф. д-р Сліпий не зупинився. Він поїхав до Риму, щоб далі поглиблювати студії в папських університетах Грегоріянум, Анджелікум і в Орієнтальному Інституті. Там написав ще одну габілітаційну професорську працю на тему „Die principo spirationis in SS Trinitate". Це особливий шедевр наукової творчости Блаженнішого. Він став референційною книжкою в цій найбільш спекулятивно-філософічній площині і богословії і придбав йому славу науковця-богослова світового маштабу.

Поряд із поширюванням і поглиблюванням богословських знань в Інсбруку і Римі о. д-р Йосиф Сліпий студіює чужі мови, а саме: німецьку, англійську, французьку і італійську. Сьогодні Блаженніший знає дев'ять мов. Крім української, знає мови російську, польську, німецьку, англійську, французьку, італійську, латинську і грецьку; сімома з цих мов володіє свобідно в слові, читанні і письмі та читає свобідно тексти французькі і грецькі.

Таким чином, о. д-р Сліпий уже в 30-му році життя вибився науковим стажем на одно з перших місць в Галичині не тільки серед українців, але й чужинців. Тож не дивно, що в 1922-му році митрополит Шептицький іменував його професором догматики Духовної Семінарії у Львові, а три роки пізніше — її ректором. І з тих років починається чи не найважливіший період його життя, заповнений енергічною, творчою працею, спертою на широких плянах запевнити нашій Церкві й нашому народові світле майбутнє шляхом розвитку сильного наукового центру й продукції високоосвічених провідників народу.

Важливість ролі цього вченого богослова на тому етапі нашого церковно-народного життя стає більш зрозумілою, коли візьмемо до уваги питання заснування високошкільного осередку в Галичині по Першій світовій війні. Раніші домагання митрополита Андрея, щоб австралійський уряд дав дозвіл на відкриття українського університету у Львові, хоч і увінчалися були успіхами й цісар Карло І дав був на це згоду, були спаралізовані польським урядом, для якого українська висока школа була сіллю в очах, бо він не бажав мати на тих землях вогнища української національної культури. Коли заснований в 1921 році Тайний Український Університет польська влада закрила по кількох роках його існування, вся увага митрополита Андрея засередилась на Львівській Духовній Семінарії як переємниці Могилянської Академії, тобто як на осередку богословських наук та національних цінностей української культури. І на організатора цієї многогранної й відповідальної праці Митрополит покликав о. проф. д-ра Йосифа Сліпого, іменуючи його ректором Духовної Семінарії в 1925-26 році, а в 1928-му році — ректором Богословської Академії, на яку переорганізувано Духовну Семінарію після підписання конкордату Польщі з Апостольською Столицею.

Академію о. ректор поставив на рівні европейських католицьких університетів, зі статутами й програмами, з якими він добре обзнайомився під час своїх студій та подорожувань після їх завершення. Про структуру, ідеї та завдання Академії інформує нас його довга промова з нагоди відкриття Академії. Ось деякі цитати з цієї промови:

„Здвигненням академій і університетів підносить Католицька Церква значення кожного народу. Бо нація, як сказав Фіхте, значить стільки, скільки значить університет. Найвищі школи є об'явом глибини ума, вогнищем науки й двигуном народного життя. Вони є найсильнішим джерелом, з якого пливе умове життя нації, і робітнею умових здобутків. Провідники народу дістають там умове вишколення і леліють ідеали, що стають сонцем у їх майбутній праці. Там твориться духова аристократія народу".

Наша Богословська Академія є тому високою національною цінністю, бо вона відкриває найвищі правди народові, виховує йому провідників, дає йому тверезість і рівновагу духа, ширину думки, вчить, як у всіх умовинах зберегти себе з честю і в достойний спосіб. Академія має стати виховницею в найкращому того слова значенні. Для нас постання Академії набирає тим більшої ваги, що ми, крім Могилянської Академії, опертої, зрештою, в своїх початках на католицьких основах, не мали досі власного визначнішого зорганізованого середовища й були звичайно науковою причепою та скиталися, шукаючи притулку по чужих сусідніх заведеннях, з яких назагал було для нашої Церкви й народу не дуже то багато хісна".

„Кожний університет, так і наша Академія мусить узглядинити потреби народу та стояти в зв'язку з народом. Та це не значить, що вона має йти на угодову дорогу з кожночасними його наст-ями„ коли йде про висказання якоїсь правди".

„Крім інтелектуальної сили — бо наука — то потуга — Академія є й буде виховуючим чинником всенародного значення".

[Продовження буде]

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці
має шану запросити Вас на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН

ОЛЬГИ МАРИЩУК

і ФОТОГРАФІЇ

ЙОСИФА БОРЕЧИНА ТКАЧА

в неділю, 13-го травня 1979 року, о год. 1-ій по пол. в Галерії ОМУА при 136 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

Виставка буде відкрита: в будні від 6-8 веч., суботи і неділі від 1-8 веч., до дня 20-го травня ц. р.

ПРАВНИЧА КОМІСІЯ НТШ
і
ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ У ЗДА

запрошують Вас на доповідь

Д-ра ЮРІЯ СТАРОСОЛЬСЬКОГО

на тему

Шукання істоти карного права в націонал-соціялістичній юриспруденції.

Доповідь відбудеться в середу, 16 травня 1979 року у великій залі Пластового Дому ч. 144 Другої Аве. в Ню Йорку (2-ий поверх). Початок о год. 6-ій вечора.

Вступ вільний.

ВИСТАВКА

ВЕСІЛЬНИХ ВІНКІВ, ГОЛОВНИХ УБОРІВ І ГАПТІВ

ІВАННИ МАРАЗ-ПЕТРОВСЬКОЇ

в неділю, 13 травня 1979 р., год. 3-тя по пол.
— відкриття

Виставка триватиме від 13 до 28 травня 1979 р. щоденно від 2-6 год. веч., крім понеділків.

Український Інститут Америки
2 East 79th Street, New York, N.Y. (212) 288-8660

Замість квітів на могилу Дорогої Товаришки

бл. п. Лідії Дикун

складаю 10.00 долярів на Фонд „Юнака".

•

Шановній Родині Покійної висловлюю мої найщиріші співчуття.

Зірка СТЕБЕЛЬСЬКА

З болем у серці сповіщаємо про передчасне упокоєння в Бозі Голови Консисторії Української Автокефальної Православної Церкви на Австралію і Нову Зеландію

бл. п. Протоієрея ОЛЕКСАНДРА ТЕОДОРОВИЧА

•

АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

за душу Спочилого

буде відправлена

у Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку
у неділю, 13-го травня 1979 року.

Просимо про молитви за Покійного.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади

повідомляє, що

XII. ЗАГАЛЬНИЙ ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ

відбудеться

в суботу і неділю,
26-го та 27-го травня 1979 року
в залі катедри св. Володимира
404 Бетгурст Стріт, ТОРОНТО, Онт., Канада

В ПРОГРАМІ:

- Ділові наради.
- Пол. ЮРІЙ ЛОПАТИНСЬКИЙ читатиме свої спомини про ген. Тараса Чупринку-Р. Шухевича.
- ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ при ВЕЧЕРІ з ТАНЦЯМИ.

До численної участи щиро запрошуємо всіх колишніх Вояків УПА.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО НАС

При нагоді хрестин, уродин, весілля, чи — хорони Боже — похоронів, або коли не маєте кому записати Вашого майна, не забувайте про

НАУКОВИЙ ФОНД

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОФЕСОРІВ.

Не забувайте про нас навіть коли не має ніякої нагоди, тому що ми рідко маємо можливість попросити Вас особисто про пожертву. Причиніться до росту нашої власної інституції, а тим самим і до росту цілої нашої громади. Пишіть до:

Research Endówment of UAAUP
P.O. Box 491 • Kent, Ohio 44240

Братство і Сестрицтво при Церкві-Пам'ятнику Оселі св. ап. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

запрошують на

СПІЛЬНУ ТРАПЕЗУ

для вшанування

СТОЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ
ГОЛОВИ ДИРЕКТОРІЇ І ГОЛОВНОГО ОТАМАНА ВІЙСЬК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Неділя, 20-го травня 1979 р., год. 1 по пол.,
одразу після СОБОРНОЇ ПАНАХИДИ.

Вступ — 15.00 дол. від особи.

Попередня продаж і замовлення квитків на трапезу:
Кредитівка св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Тел. (201) 490-9085

Замість квітів на могилу

бл. п. СОФІЇ СВЄНЦІЦЬКОЇ

Матері нашої співробітниці БОГУСЛАВИ ПОЛІШУК

зложили 70.00 долярів

на Сиротинець у Бразилії

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І В-ва „СВОБОДА"

Т-во Українських Інженерів Америки у Філядельфії, Па.

влаштовує

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

на тему

УКРАЇНСЬКИЙ ІНЖЕНЕР ТА ЙОГО УСПІХИ

яка відбудеться

в неділю, 20 травня 1979 р., о год. 5 по пол.
у приміщенні Філії Українського Католицького Університету
7911 Whitewood Rd., Elkins Park, Philadelphia, Pa.

В ПРОГРАМІ:

Відкриття — Інж. СТЕПАН ЧОРПІТА.
Інж. СТЕПАН ПРОЦЮК — Шляхи успіхів українського інженера.
Д-р ЛЮБОМИР ОНИШКЕВИЧ — Вклад українських учених в астронавтику.
Інж. ЛЕВ ЯЦКЕВИЧ — Степан Тимошенко — вчений світової слави.
Модератор — Д-р ОЛЕКСА БІЛАНЮК.
Запити і дискусія.

На конференцію запрошуємо Членів наукових та професійних товариств та Українське Громадянство.

СПОРТИВНО-ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР
для юнаків і юначок
В програмі:

ЛУЧНИЦТВО·РУХАНКА·ПЛАВАННЯ·СТРІЛЬБА

легка атлетика:	*гри:*
· БІГИ	· КОПАНИЙ МЯЧ
· СТРИБКИ	· ВІДБИВАНКА
· МЕТИ	· КОШІВКА
· СТУСАН КУЛЕЮ	· СТУК-ПУК
· ТРИ СКОК	· МЕТАВКА

Відзнака фізичної вправности

Оплата: $160.00

Інформації:

OREST KEBALO	ROSTYSLAW DEKAJLO
143-20 84th Avenue	42-22 194th Street
Jamaica, N.Y. 11435	Flushing, N.Y. 11348
(212) 526-7105	(212) 357-5721

ВОВЧА ТРОПА
від 28 липня до 11 серпня 1979 р.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 8-го травня 1979 року, по довгій і важкій недузі, упокоївся в Бозі наш Дорогий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ЗЯТЬ І ШВАҐЕР

бл. п. НИКОЛА ВОЙТЮК

нар. 23-го серпня 1923 року у Києві.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 11-го травня 1979 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Murianka, 5316 Rising Sun Ave., Філядельфія, Па.

В суботу, 12-го травня 1979 р., о год. 8-ій ранку, з цього ж похоронного заведення, Тіло буде перевезене до церкви св. Покрови, 12-та вул.,Oaklane, а опісля на цвинтар Atco, N.J.

В глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА
син — ПЕТРО
дочка — ОКСАНА ХОМЕНКО
теща — ОДАРКА КУЗЬМЕНКО
шваґерка — ЗІНА ЛІСНА з чоловіком ПАВЛОМ та дітьми

ПОДЯКА

В неділю, 11-го березня 1979 року на 98-му році життя відійшла від нас до Бога на вічне життя наша Найдорожча, ніколи Незабутня

МАТУСЯ, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п. ЄВГЕНІЯ ГОЛІНАТА з дому ЗАЯЧКІВСЬКА

вдова по бл. п. о. АЛЕКСАНДРОВІ.

ПОХОРОНИ відбулися 14-го березня 1979 року.

Цією дорогою щиро дякуємо Високопреподобним о. дек. Я. Сіркові, о. д-рові Нагаєвському і о. І. Оришкевичеві за урочисто відправлені Панахиди і за відслуження Заупокійної Соборної Служби Божої.

Безмежно вдячні Впр. о. дек. Я. Сіркові за зворушливо прощальну проповідь.

Дякуємо дир. Е. Садовському і Хористам хору Дніпро за звеличання похоронних відправ своїм співом.

Щире Спасибіг Родині, Приятелям, Знайомим за піддержку в нашім горю, як рівнож за участь в похоронних відправах, за пожертви на Служби Божі і добродійні цілі та за чудові квіти.

ВШ. Інж. Е. Палці сердечно дякуємо за прегарне прикрашення могили.

Щиро дякуємо похоронному заведенню Колодія за взірцеве переведення похоронів.

•

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА СЛУЖБИ БОЖІ:

$125.00 — Г. Заячківський з родиною; $50.00 — А. Б. Р. Небеш; $30.00 — Тарас, Маркіян, Роксоляна і Данилко Топоровичі; $25.00 — О. Б. Фльора, Б. Небеш і С. Ф. Кліндер, адв. Дж. Е. Білінські; $20.00 — Я. Попель, д-р Я. Л. Музички; $10.00 — Я. Ерденберґер, мґр І. С. Зваруни, інж. А. М. Галяревичі, О. А. Тарнавські; $5.00 — інж. С. А. Долгі, Р. М. Жгути, С. М. Лис, В. Лялюк, інж. Е. О. Фік, М. Нич, О. Шиманська, інж. Р. М. Грабці, Н. Раковська, мґр Ю. О. О. Бачинські, д-р І. М. Гурки, д-р В. Боднар, М. Е. Гейниш. $20.00 — Ю. Ю. Луценки на іконостас до Покрови.

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

$100.00 — інж. О. Небеш; $50.00 — д-р Л. Л. Голінаті з родиною, д-р Р. Кисілевський з родиною; $25.00 — д-р П. Т. Богданські, інж. Р. Я. Ракочі; $10.00 — інж. Р. М. Грабці, інж. В. О. Хміляки, Р. А. Глинські; $5.00 — інж. І. С. Фурі.

На УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ в ГАРВАРДІ:

$100.00 — рад. С. О. Галяревичі, Я. Попель, інж. Р. О. Трешньовські, Т. М. Загаєвичі по $25.00.

ПЛАСТ на видання „ЮНАКА":

$20.00 — Родина Сатурських, Піків і Гуків; $10.00 — Р. М. Кассараба, І. Іванишин.

Пластова Оселя „ПИСАНИЙ КАМІНЬ:

$25.00 — М. М. Гірняки, д-р Х. Я. Раковські; $20.00 — д-р З. М. Храпливі; $10.00 — інж. М. Л. Голіян, Т. Древницький.

РІДНА ШКОЛА, Вест 54 вул.:

$10.00 — І. Подриґуля, Т. Врублівський.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ в РИМІ:

$15.00 — д-р Ю. Я. Павлишини.

ЗУАДК:

$5.00 — д-р Ю. Я. Павлишини.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої, ніколи Незабутньої
МАТУСІ, БАБУСІ І ПРАБАБУСІ

бл. п. ЄВГЕНІЇ ГОЛІНАТОЇ

були відправлені

в суботу 21-го квітня 1979 року

СЛУЖБИ БОЖІ

в українських католицьких церквах: св. Петра і Павла, 7-ма вул., Клівленді, св. Марії, Клівленд, Схід, св. Івана в Порейні.

Про молитви просять:
доњка — ВОЛОДИМИРА з мужем СТЕПАНОМ НЕБЕШ
сестра — ІРЕНА ЗАЯЧКІВСЬКА-ГАВРИЛЮК
внуки:
ОРЕСТ з дружиною МАРІЄЮ
ЕВГЕН з дружиною ЛІДІЄЮ
правнуки: БОГДАН, ХРИСТИНА, АДРІЯННА

Центральна Управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ)
повідомляє своє Членство та всю Українську Спільноту, що

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ

З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТИ ОДВУ

відбудуться

в суботу, 20-го жовтня 1979 року
у The New York Sheraton Hotel, New York, N.Y.

Подробиці в наступних оголошеннях.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Повідомляємо кол. Вояків УПА, Друзів і Знайомих,

що у неділю, 19 травня 1979 р., о год. 3-ій по пол.

будуть

ПЕРЕНЕСЕНІ ТЛІННІ ОСТАНКИ
провідного члена ОУН, сотника УПА

сл. п. МИКОЛИ ФРИЗА-ВЕРНИГОРИ

з цвинтаря у Випані

на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо до ласкавої участи і про молитви за спокій Його душі.

Головна Управа кол. Вояків УПА
ім. ген.-хор. Т. Чупринки-Р. Шухевича в ЗСА

В 100-ту РІЧНИЦЮ НАРОДЖЕННЯ

Голови Директорії й Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народньої Республіки

СИМОНА ПЕТЛЮРИ

в неділю, 20-го травня 1979 року

буде відправлена

СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА
у Церкві-Пам'ятнику,

а після неї

ПАНАХИДА

над Його символічною могилою на всеукраїнському цвинтарі св. ап. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., США

Початок Служби Божої о год. 9:30 ранку, а Панахиди о год. 11:30.

Запрошуємо до спільної молитви за душу Великого Страдника, з ім'ям Якого тісно пов'язана боротьба українського народу за волю і державність України у цьому столітті.

КАНЦЕЛЯРІЯ МИТРОПОЛИТА УПЦЕРКВИ в США

УВАГА! З огляду на дотеперішню відсутність програми загально-громадського відзначення 100-ої річниці народження С. Петлюри (народився Він 23-го травня) та вказівок у цій справі з боку СКВУ і центральних крайових установ і репрезентацій, справу участи в церковній Жалобній Урочистості залишаємо на вирішення проводам тих установ.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ПО СМЕРТІ

св. п.

МҐРА ОЛЕКСАНДРА ПАШКА

ЗА УПОКІЙ ДУШІ ЙОГО

відправиться

о годині 8-ій рано, дня 24-го травня 1979 року

БОГОСЛУЖЕННЯ

в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПРИЯТЕЛІ

В. МОРОЗ ВІДВІДАВ...

(Закінчення зі стор. 1)

ди" не допущено. Після зустрічі з президентом Боком В. Мороз сказав, що його вітали „дуже тепло й щиро"

У пополудневих годинах відбулась пресова конференція, на яку прибули представники бостонської преси, радіо і телебачення. На вступі про приїзд В. Мороза до Гарварду, про його минуле як історика, автора численних праць і члена правозахисного руху в Україні та про його майбутню працю в УНІГУ поінформували професори Шевченко, Пріцак і Укам. У відповідь на один із запитів проф. Шевченко поінформував, що до часу опанування англійської мови, В. Мороз зможе взяти участь в семінарах, які ведуться російською, українською і польською мовами, та працювати над дослідами у вибраній ним ділянці. Проф. Улам представив Мороза, як „борця за права людини і борця за права свого українського народу".

На летовищі в Бостоні В. Мороза вітають представники українських організацій цього міста, молодь і діти.

(І. Д.)

В. Мороз склав коротку вступну заяву, в якій подякував Гарвардському університетові за запрошення стати викладачем, що причинилось до його звільнення. Він уважає, що Гарвардський університет є інтелектуальним центром Америки. Він почуває себе спокійно, бо прийшов у спокійну університетську атмосферу. „Я тут вперше, але почуваюсь, що я повернувся додому", закінчив Мороз своє слово, закликаючи до посилених заходів, щоб і українські науковці мали такі умови праці, як науковці і студенти Гарварду.

Відповідаючи на запити кореспондентів, В. Мороз повторив деякі свої попередні твердження, підкреслюючи, що правозахисний рух в Україні бореться проти насильної русифікації і стримить до усамостійнення України, про що говориться ясно в меморандумах і писаннях членів української Гельсінкської групи в Києві. „Націоналізм — це не фашизм, це патріотизм", заявив Мороз, пригадуючи що два брати Степана Бандери згинули в концтаборі в Аушвіці. Правозахисний рух в Україні давно вже вийшов поза межі інтелігенції, твердив Мороз, і понад 50 відсотків його членів — це робітники й селяни. Мороз висловився з одушевленням про силу і потенціял української громади у вільному світі зокрема молоді. Він зазначив про такі організації як Пласт і СУМ, які, на його думку, ведуть важливу виховну працю серед української молоді. Мороз заявив, що він вірить у вільну Україну, а вона стане вільною тоді, коли „до неї прийде молодь в уніформах". На дальші запити В. Мороз пояснив, що національні рухи в СССР, зокрема український, посилюватимуться і що 1980-ті роки принесуть „цікаві події і, можливо, експльозії".

На закінчення пресконференції проф. Шевченко подав до відома, що адміністрація міста Кембрідж проголосила середу, 9-го травня „Днем Валентина Мороза".

Після пресконференції, В. Мороз, в товаристві професорів Пріцака і Шевченка та деяких співробітників УНІГУ, перейшов до приміщень Інституту та познайомився з його обстановкою, включно з його майбутнім кабінетом праці.

Раніше він затримався біля будівлі „Юніверзіті Голл", перед якою стоїть пам'ятник Джона Гарварда основника цього найстаршого університету в ЗСА. Коли йому пригадали, що власне на площі біля цієї будівлі відбувались демонстрації і голодівки в його обороні. В. Мороз сказав, що в майбутньому він плянує окремо зустрінутись з усіми особами, які брали участь в голодівках з метою боронити його та інших українських політв'язнів.

У середу 9-го травня, В. Мороз мав взяти участь у богослуженні в каплиці Гарварду, а опісля відбути зустрічі з працівниками УНІГУ та з укарїнськими докторантами.

НАУКА ІСТОРІЇ НЕ ВИЗНАЄ...

(Закінчення зі стор. 2)

справі більше тривалої користи, бо він з'єднує собі читача не-жида і здобуває щире співчуття для жидівської справи.

Фрідман з перебільшенням і переяскравленням представляє лиш одну сторону справи. Він короткими, але дуже злобними натяками суґерує читачеві те, що нібито причиною козацьких боїв був „український націоналізм". Це направду очевидна видумка, яка здається і не варта поважного оспорювання. А проте, ця фантастична видумка робить шкоду, бо кожен наклеп приносить комусь шкоду.

Під час Другої світової війни вже можна було говорити про чинник націоналізму серед народів, але якщо б так можна було перевести обслідування, щоб знайти те, який чинник найбільше допоміг совєтській армії розбити гітлерівську Німеччину, то напевно, що у висліді показалося б, що тим найсильнішим чинником була жадоба пімсти за напад на країну і за нелюдське трактування населення. А тепер спитаю, чи польська шляхта і жиди поводилися з українським народом краще від німців?

В іншому місці д-р Поток пише, що козаки Хмельницького часом помилували деяких жидів, якщо ті жиди виявили згоду прийняти православну віру. Але такої нагоди, — каже він, — козаки не давали полякам і безпощадно їх нищили. Отже, який чинник діяв тут, антисемітизм чи козацький націоналізм? Ми певні того, що тоді не діяло ні одно, ні друге, а діяло єдине бажання пімсти злом за зло, і це сьогодні ні крихітки не соромить нас, бо ми знаємо, що усі люди не святі. Почуття пімсти живе в кожному народі, а серед жидів навіть більше, якщо багато з них намагаються соромити нас тим, що наші предки були примушені до того жорстокими вчинками гнобителів, щоб звільнитися від страшних терпінь.

Гітлерівська Німеччина приступила до виконання унікального в історії людства пляну. Після винищення жидів нацисти мали приступити до такого винищення українців і поляків. Про це ми добре знаємо і навіть пам'ятаємо, але недавно в часі показу фільму „Голокост" в Німеччині багато німців протестували проти показу цього фільму, підмінували телевізійну вежу і т. п. „Ми маємо того вже досить", — казали протестанти, серед яких, напевно, ще живуть і ті, що нищили жидів і готові були нищити слов'ян. Виходить, що українці приневолені погоджуватися з різними видуманими легендами тільки тому, що Україна ще далі є політично поневоленою.

Навіть сьогодні під час писання цієї статті (18 березня ц. р.) я мусів перервати писання, щоб почути ще одну леґенду про Хмельницького, передану на телевізії, канал 6, почерез який передаються т. зв. едукаційні передачі. О годині 4-ій по полудні на цьому каналі виступав Елі Вайзель. Він написав нову книжку п. з. „Жид сьогодні". Обговорюючи свою книжку, він оповів один епізод з його пережиття у концентраційному таборі, де одного разу, — сказав він, — відбулася судова розправа трибуналу над жидом за коляборацію із нацистами. Мені здається, що тим підсудним був рабін, який в таборі вчив молодого ще тоді Вайзля Талмуду. Вайзель сказав, що справа була настільки сповнена драматизму, що коли Вайзлеві пощастило вийти на волю, він хотів якось передати цей епізод, але не знаходив способу. Він написав новелю, але сам не був вдоволений нею. Відтак написав п'єсу, і знову прийшло невдоволення. Написав музичну кантату, — і так як попередньо — вдоволення не знайшов. Врешті, він написав драму, але тому, що справа була надто свіжа і болюча, він мусів пошукати укоїсь іншої розв'язки. І, врешті, він знайшов розв'язку, яка дала йому повне вдоволення — він „переніс цю драму триста років взад до погромів Хмельницького".

Коментатор не питав Вайзля нічого про те його чудо переносу драми з німецького концентраційного табору майже 350 років тому взад, на конто Хмельницького. Можливо, що телевізійний коментатор і не знав, хто був Хмельницький. Вислухавше це, я встав, кажучи до дружини, яка зі мною дивилась на цю телевізійну передачу: „Ось так творяться леґенди про Хмельницького", і пішов до своєї робітні, щоб кінчати мою статтю.

Виходить, що деякі автори не хочуть зрозуміти того, що їм ніяк не вдасться „перепачкувати" в науку історії їхні злобні легенди, бо наука історії — це правда і для леґенд в ній місця немає.

Кодус дає стипендії для учасників курсів УВУ

Париж (В. К.). — З метою допомогти студентам з різних країн, в тому також з Америки й Канади, які хотіли б взяти участь у Педагогічному й Українознавчому курсах Українського Вільного Університету у Мюнхені, Ректорат УВУ звернувся до Комісії Допомоги Українському Студентству (КоДУС) з проханням призначити певну скількість стипендій для незаможних студентів. Ректор УВУ проф. д-р В. Янів відбув у цій справі наради з секретарем КоДУС-у проф. Т. Волошином, під час яких устійнено, що незаможні студенти зможуть отримати стипендію у висоті: 350 нім. марок (приблизно 170 дол.) для слухачів Педагогічного курсу і 100 нім. марок (прибл. 50 дол.) для студентів Високошкільного курсу українознавства.

Іншими словами, КоДУС покриє за них повністю (евентуально частинно) оплату за навчання. Студентам залишається покрити кошти дороги і побуту, при чому вони можуть старатися отримати на це допомогу у місцевих установах.

Ректорат УВУ інформує, що Педагогічний курс призначений для учителів і кандидатів на учителів доповняльних шкіл українознавства та для виховників наших молодечих організацій. Тому організуванням учасників у курсі повинні бути зацікавлені не лише керівні чинники шкіл українознавства і Шкільні Ради, але також керівники всіх українських молодечих організацій. Ректорат УВУ гаряче закликає ці установи докласти всіх старань, щоб заохотити до участи в цьому курсі, бо ж йдеться про покращання навчання в українських школах і виховання доросту й молоді в українських організаціях.

Це саме відноситься до студентів Високошкільного курсу українознавства, який дає можливість молодим українцям, народженим на еміграції, поширити своє знання про Україну й проблематику, пов'язану зі станом, в якому знаходиться український нарід.

Ректорат УВУ звертає увагу також і на те, що курси УВУ в Мюнхені є рідкісною нагодою для нашої молоді з різних країн — перебувати декілька тижнів у приємній, дружній українській атмосфері, яка для молодих стає заохотою для продовження праці на полі українського шкільництва, культури й науки та суспільно-громадської активности.

Усі потрібні інформації та відомості про виклади на обидвох курсах кандидати отримають пишучи на адресу УВУ: Ukrainian Free University — Pienzenauerstrasse 15 — 8000 Munchen 80 — West Germany.

Княжий дар Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. (Метрополітальний Комітет Року Української Дитини). — На засіданні Кредитової Кооперативи „Самопоміч", що її очолює меценат Роман Гуглевич, разом з членами Управи, призначено 1,000 долярів на потреби Метрополітального Комітету Року Української Дитини, з чого 500 долярів Комітет призначив на книжки потребуючим дітям в інших країнах, зокрема в Бразилії. Метрополітальний Комітет Року Української Дитини — С. Гойдиш — голова, І. Куровицька — скарбник, та Н. Дума — секретар — переслали подяку на руки голови „Самопомочі" для цілої Управи за призначення цієї суми на таку шляхетну ціль.

Озон Парк у поклоні Кобзареві

Не забула Шевченка громада в Озон Парку та 25-го березня ц.р. відзначила його роковини святочною академією, що відбулася о год. 4-ій в церковній залі, яка була вщерть заповнена глядачами. Відрадним явищем була велика причутність молоді.

Програму розпочав церковний хор під дириґентурою оперного співака Л. Рейнаровича, виконавши „Заповіт" музика Стеценка та „Думи мої" музика Е. Козака та А. Гнатишина. Хор під вправною рукою нового дириґента зробив великий поступ, що оцінили присутні нагородивши виконавців довгими оплесками. Акомпаньював хорові проф. Т. Левицький.

Свято відкрив голова місцевого Відділу УККА В. Босак. Він привітав о. крил. Л. Мудрого, пароха УК-Церкви і о. митрата С. К. Пастухова, всіх виконавців та гостей та у вступному слові підкреслив вагомість творів Т. Шевченка, зокрема який великий вплив вона мала на молоді покоління. Твори й ідеї Шевченка створили теж з несвідомих українців українську націю.

Точка 3-тя і 4-та програми цілковито належала до місцевої Школи Українознавства. Понад 30 учениць і учнів деклямували твори Шевченка, і вірші інших поетів присвячених Шевченкові. Великий вклад праці вклав учительський склад місцевої Школи Українознавства, підготовивши учнів від найменших з дитячого садочка аж до 8-ої кл.

На закінчення першої частини програми виступив дитячий хор Школи Українознавства під керівництвом п-і Шмериковської, що відспівав: „Поклін тобі Тарасе" музика Гайворонського та „Думи мої" музика Воробкевича. Дуже прихильно привітали присутні вперше місцевий ансамбль школи Кобзарського мистецтва під керівництвом о. митрата С. К. Пастухова, який виконав народні пісні, а саме: „Ой під гаєм гаєм" та „За городом качки пливуть".

Другу частину програми розпочав проф. д-р Р. Рейнарович святочною доповіддю. Доповідач накреслив короткий життєпис Т. Шевченка, його ранню творчість та політичні поеми, наголошуючи велике значення поета для його сучасників, а також майбутнього покоління; промова була цікава, переплітана численними цитатами з творів поета. А. Гончаренко, колишня учениця цієї школи, а заразом студентка середньої школи деклямувала поему Шевченка „Послання", вона вив'язалася прекрасно.

Співак Л. Рейнарович при фортепіяновім супроводі проф. Т. Левицького відспівав дві пісні, а саме: „Гей літа орел" з опери „Тарас Бульба" та „Ой Дніпре, мій Дніпре" — обидві — муз. Лисенка.

Відтак соліст-бандурист О. Фура виконав: „Віє вітер" і „Син степів" до муз. З. Штокалка.

Деклямацію „Розрита Могила" Т. Шевченка виконала студентка середньої школи С. Мігяна.

Вінок українських пісень до муз. В. Лехіцького виконали В. та І. Лехіцькі. Найбільше признання та оплесків зібрав ансамбль школи кобзарського мистецтва з Ню Йорку під керівництвом о. митр. С. К. Пастухова зі сольоспівом п-і Л. М. Гурин, який виконав: „Садок вишневий", „Вкінці шумлять греблі, шумлять верби", обидві до музики о. М. С. К. Пастухів, та „Розлились круті беріжечки" і „Марш повстанців кіннотчиків" муз. К. Місевича.

З черги співак Л. Рейнарович та п-і Шайда — виконали в дуеті дві пісні „Прощай славо" музика Леонтовича та „Скажи мені правду" музика Т. Левицького, при фортепіяні п-на Л. Андрусишин.

Кінцевою точкою програми був виступ місцевого хору під дириґентурою Л. Рейнаровича, який відспівав „Сонце заходить" Т. Шевченка муз. Роздольського та „Живи Україно" музика Гайворонського.

Це вдале, під кожним оглядом, Шевченківське свято закінчено відспіванням українського національного гимну, „Ще не вмерла Україна". В.З.

ПІСЛЯ ВІДБУТТЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

звідці УПА, у Житомирській області. Боровся і жив нелегально до 1952 року, коли його схопив НКВД. Був засуджений до кари смерти. Тримали його в камері, де замість нар була домовина, в якій Кончаківський спав („Засіб домовини" — як цінну винахідку психологічного знущання, примінювано і в 1968 році до в'язня М. А. Будуляка-Шаригіна. Він теж спав у домовині).

Але Кончаківського не розстріляли. Дали йому 25 років і відправили на трудову каторгу.

Коли він відсидів 12 років і спецчастина табору переконалася, що він далі твердо тримається своїх переконань — начальство сфабрикувало справу про „перепродаж Кончаківським чаю в таборі". Сюжет був такий: буцім-то вільний службовець приніс Кончаківському до табору чай, а Кончаківський цей чай перепродав. Службовець дійсно займався продажем чаю в таборі, але пан Микола не мав з ним діла. Коли ж він попався, то, за намовою НКВД, назвав прізвище Кончаківського. Головним доказом обвинувачення було те, що при обшуку чаю у Кончаківського не знайшли — „продав"... Пізніше прокурор признався п. Миколі, що йому наказано було „засудити". Кончаківський сказав про це на суді, але йому все ж таки присудили 15 років каторги, а прокурора — за відвертість — звільнили з посади.

І так, замість 13 років, які Кончаківському залишалися до кінця першого вироку, йому прийшлося відбути 15 років „за чай".

Він витерпів 27 років неймовірних психічних і фізичних знущань.

Друзі говорили, що він вийшов з табору цілком здоровий. І що взагалі, якимсь Божим чудом, на здоров'я ніколи не жалувався. І несподівано — смерть.

Друзі пана Миколи Кончаківського схиляють голову перед його пам'яттю, перед його скорботною долею, його світлим геройським серцем, що назавжди залишилося вірним ідеалам Добра і Свободи.

Аіда Найденович
(Москва)
Михаїл Гайфец
(на засланні —
638310 г. Ермак
Павлоградской обл.
ул. Лермонтова 6)."

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ТРАВНЯ 1979 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд., о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — Д-р А. Жгута, предс., М. Бобечко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. Управа на 1979 р.: В. Боярський, предс., П. Колісник, зас. предс., Т. Клебан, касир, Юлія Демчук, фін. секр., мгр Е. Ґрубський, заст. секр. К. Комісія: В. Гнатів, гол. Д. Бобеляк і Марія Ференс, вільні члени.